

KAŠTEL: 57. FESTIVAL IGRANOG FILMA U PULI - EUROPOLIS-

Ribarska sreća n

Sve je još obavijeno plitkom bajkovitošću dok se u kadrovima ne počnu pojavljivati čudni likovi - negativci u kojima publika počinje tražiti odgovore tko su i što žele? Tu započinje ono Jordanovo umijeće da iz banalnosti prijeđe u aktivnu stvarnost, naravno nakon što je uskladio i posložio karaktere te likove povezao nitima odanosti, ljubavi i povjerenja pa iz melodrame film prelazi u krimić da bi na kraju opet sve poprimilo slatkastu bajkovitost...

Piše **Mate ĆURIC**

Irski književnik, scenarist i režiser Neil Jordan (1950.) u principu svake dvije godine snimi novi film, pa je tako u karijeri nanizao dvadesetak filmova, a budući da je "Ondine", koju smo gledali na Kaštelu, iz 2009., od tada je već počeo snimati pet novih projekata. Dakle, riječ je o vrlo plodnom i intrigantnom autoru kojega je ne bez razloga kritika proglasila postmodernistom, a svojom nezavisnom ulogom i filmskim autorstvom, gdje je sam sebi pisac i režiser, nameće se široj filmskoj kinopublici (dobrim dijelom i zbog engleskog jezika) neobičnom prekretničkom moći i značajem da jednu marketinšku ideju (kojoj je sklon Hollywood) fascinantno prelomi u stvarnu priču u kojoj bajka postaje stvarnost. Takva su nam iznenađenja danas potrebna nego ikad u svijetu globalnog nezadovoljstva.

Colin Farrell igra ribara i pijanca Syracusea, ali ga svi kraće sovu Cirkus, u irskoj provinciji i k tome brine o kćerki koja ide na dijalizu jer joj otkazuju bubrezi, a majka joj se ne trijezni danima. Ribareve su mreže sve praznije, a egzistencija sve ugroženija. Kud ćeš veće nevo-

lje u sveopćoj krizi. I baš kao u romanima i pričama iz knjiga, u mrežu mu se jednog dana ulovi mlada i prekrasna Ondine, uplašeno stvorenje koje se boji susreta s drugim ljudima, a svojom žalosnom pjesmom Cirkusu preokreće sreću na svim poljima. Vrše su pune jastoga, mreže ribe, a i zavist mještana se pojačala. Odnos oca i kćeri budi nadu da je bajka moguća i da bi se čudo moglo dogoditi pa da ona ozdravi...

Sve je još obavijeno plitkom bajkovitošću dok se u kadrovima ne počnu pojavljivati čudni likovi-negativci u kojima publika počinje tražiti odgovore na pitanja tko su i što žele? Tu započinje ono Jordanovo umijeće da iz banalnosti prijeđe u aktivnu stvarnost, naravno, nakon što je uskladio i posložio karaktere i likove povezao nitima odanosti, ljubavi i povjerenja, pa se iz melodrame film pretvara u krimić da bi na kraju opet sve poprimilo slatkastu bajkovitost... i tako su sretno živjeli dok nisu umrli... lako je ribarov ulov stvarno neobičan, on iz ove perspektive nije nemoguć, a igra slučajnosti je očito opsesivna nit koja vodi Jordana u njegovom književnom egu i redateljskom alteregu.

Naime, tako je bilo i u "Plaćljivoj igri" (1992.) gdje su poti-

snuti erotski doživljaji na kraju misterioznu "ženu" pretvorili u voljenu osobu, a sve su ostale konotacije i političke pozadine time poprimile podnošljiviju lakoću življenja. Ondine nije morsk sirenica nekim čudom slična škotskoj legendi o podmorskim žiteljima, ona je nesretna Rumunjka (Alicja Bachleđa) u rukama svodnika i krijumčara droge koja je bježeći od zakona i makroa svoje plivačko umijeće zaplela u ribarskoj mreži. Tako

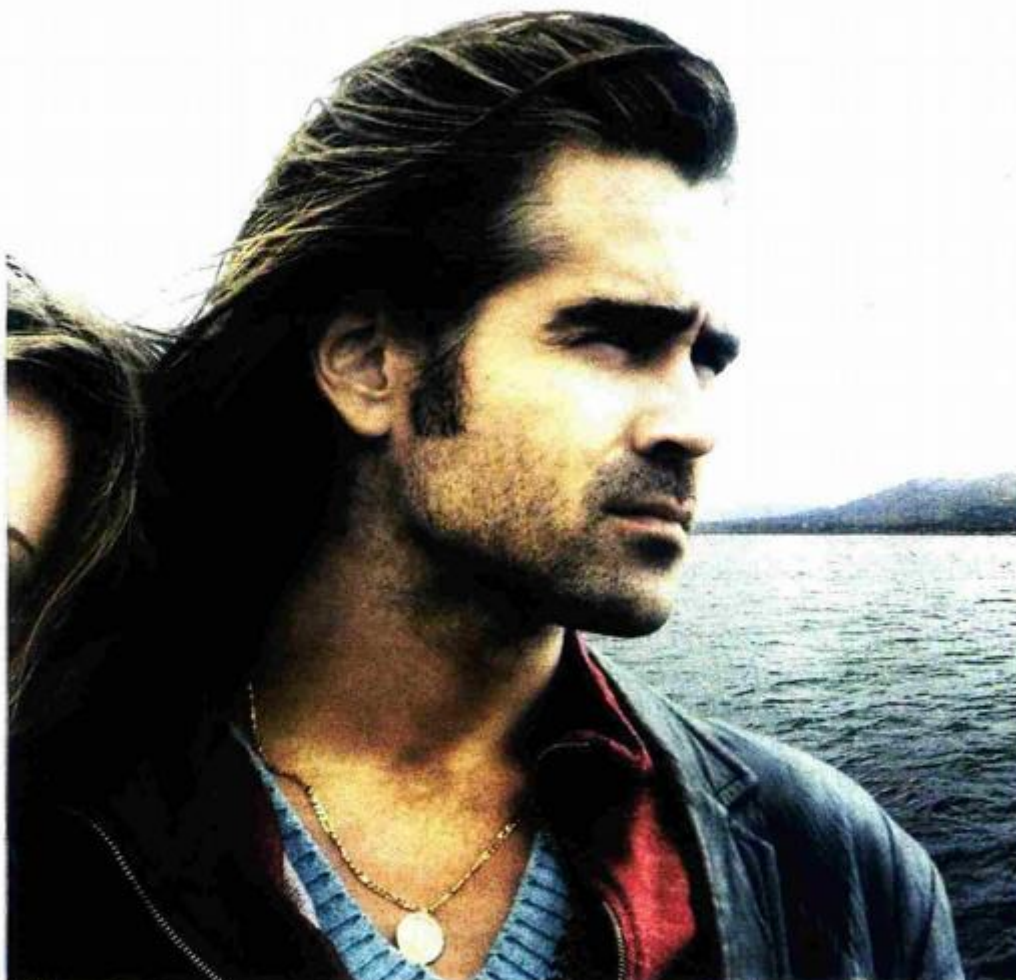
je od škotsko-balkanske bajke Rumunjka pruženom rukom Irca pristala na suho europsko tlo, a naknadnim vjenčanjem postala i stalna članica EU-a.

Sretan Irac, još sretnija Rumunjka, a i kći (izvršna Alison Barry) će na kraju dobiti bubreg nesuđenog očuha Alexa (Škota) kojega je ubila njezina majka vozeći pod utjecajem alkohola. Naravno, i ovdje je Stephen Rea neizostavan glumac u svim Jordanovim filmo-

MERIDIJANI - "ONDINE" NEILA JORDANA

na irski način

vima, mala, ali važna karika popa koji između ostalog ispovjedaonicom zamjenjuje nepostojanje kluba liječenih alkoholičara. Očito su u mnogočemu presudne za Jordana dvije činjenice: odnos prema majci i pijanstvu - politika kao pozadina je tek treća stavka - jer se taj lik javlja u više njegovih filmova i glavni je okidač za preokret radnje.

Dovoljno se sjetiti njegova filma "Mali mesar" (1997.), što

je po mnogima njegov najfiniji i najdirljiviji film baš zbog odnosa majka - dijete - otac i faktora pijanstvo. "Ondine" bi lako mogla preuzeti dio ovih hvala za Jordanovu filmsku biografiju. Dakle, za sreću je potrebno baciti udicu ili mrežu, tko zna što se može uloviti. S "ribama" se nikada ne zna u što će se pretvoriti.

Za treći Tornatoreov film u Retrospektivi u kinu Valli "Čista formalnost" (1994.) u tali-

jansko-francuskoj koprodukciji može se potvrditi ono što je i kritika prvo napisala, a to da je njegov najlošiji film i time ga sasjekla. Riječ je o kafkijanskoj temi, procesu u kojem jedino funkcioniraju Gerard Depardieu i Roman Polanski kao glumac, a ova tema njemu bi sigurno bila primjerenija, dok se Tornatore treba držati svoje (ne)zahvalne Fellinijeve kopije. Veliki original, ali i velika kopija.